Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Sayı: 2026/11)

İthalatta Kota ve Tarife Kontenjanı İdaresine İlişkin Tebliğ (No: 2025/3) - 31.12.2024 Tarihli 32769 Sayılı (3. Mükerrer) Resmi Gazete

01.08.2026 Tarihli 33327 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından:

FİRMALARIN YURT DIŞI KAYNAKLI DÖVİZLERİNİN TÜRK LİRASINA DÖNÜŞÜMÜNÜN DESTEKLENMESİ HAKKINDA TEBLİĞ (SAYI: 2023/5)'DE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ (SAYI: 2026/11)

MADDE 1- 26/1/2023 tarihli ve 32085 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Firmaların Yurt Dışı Kaynaklı Dövizlerinin Türk Lirasına Dönüşümünün Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Sayı: 2023/5)'in 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

"a) Aracı banka: Döviz dönüşüm desteği işlemlerine aracılık eden 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları,

b) Dönüşüm kuru: Dövizin Merkez Bankasına satıldığı gün Merkez Bankasınca belirlenecek usul ve esaslara göre ilan edilen döviz alış kurunu,"

"e) Firma kontrolü: Sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde, doğrudan veya dolaylı olarak, bir firmada asgari %50 oranında hisseye veya asgari %50 oranında oy hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sini seçme hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sine sahip olma halini,"

MADDE 2- Aynı Tebliğin 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4- (1) Firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerinin aracı banka aracılığıyla Merkez Bankasına satışı sırasında, talepte bulunulması ve Merkez Bankasınca belirlenen döviz pozisyonu oranının aşılmaması kaydıyla, firmalara dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına çevrilen tutarın yüzde 2’si kadar döviz dönüşüm desteği ödenir.

(2) Hesaplanan döviz dönüşüm desteği tutarı Merkez Bankasınca firmaya ödenmek üzere aracı bankaya aktarılır. Bu Tebliğ kapsamında firmalarca Merkez Bankasına satışı yapılan dövizlerin hiçbir şekilde iadesi yapılmaz.

(3) Bu madde kapsamında Merkez Bankasına satışı yapılacak dövizlerin yurt dışı kaynaklı olduğunun tespiti aracı bankaca yapılır.

(4) Aracı banka bu Tebliğ kapsamında gerekli gördüğü tüm bilgi ve belgeleri firmalardan talep edebilir.

(5) Firmalar döviz dönüşüm desteğinden yararlanmadan önce döviz pozisyonu oranlarının Merkez Bankasınca belirlenen sınırı aşmadığını aracı bankalara tevsik ederler.

(6) Merkez Bankası, firmaların döviz dönüşüm desteği kapsamında satabileceği döviz tutarlarına veya alabileceği destek tutarlarına üst limitler getirebilir. Firmaların destek kapsamında satabileceği döviz tutarlarına ilişkin üst limitler, firma kârlılığı ve işgücü maliyetinden oluşan katma değer tutarları dikkate alınarak Merkez Bankasınca belirlenen yöntemle hesaplanır. Üst limitleri aşan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri karşılanmaz.

(7) Aracılı ihracat sözleşmesi kapsamında Dış Ticaret Sermaye Şirketleri, Sektörel Dış Ticaret Şirketleri ile diğer aracı ihracatçılar tarafından yurda getirilen dövizlerin bu firmalara ürün tedarik eden firmalar adına satışı yapılabilir. Bu durumda, bu maddenin beşinci fıkrası uyarınca yapılması gereken tevsik tedarikçi firma tarafından aracı bankaya yapılır ve Merkez Bankasınca aracı bankaya aktarılan döviz dönüşüm desteği tutarı aracı bankaca doğrudan tedarikçi firma hesabına aktarılır. Bu Tebliğin uygulanması bakımından döviz satışının tedarikçi firmaca yapıldığı kabul edilir.

(8) Aracı bankalar firmalardan döviz dönüşüm desteği işlemleri için komisyon alabilir. Aracı bankaların alabileceği azami komisyon oranı Merkez Bankası tarafından belirlenir.”

MADDE 3- Aynı Tebliğe 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

“Gerçeğe aykırı beyan ve usulsüz kullanım

MADDE 4/A- (1) Bu Tebliğin 4 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca yapılan bildirimin gerçeğe aykırı olduğunun ya da döviz dönüşüm desteğinden usulsüz, amaca aykırı veya gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunularak yararlanıldığının tespiti halinde, ödenen döviz dönüşüm desteği tutarları ilgili dönem boyunca oluşan kur farkı dâhil edilerek ve döviz dönüşüm desteğinin ödenme tarihinden tespit tarihine kadar geçen süre için tespit tarihinde geçerli olan Merkez Bankasının ilan ettiği en yüksek gecelik borç verme faiz oranı üzerinden hesaplanacak faiz tutarı ile birlikte aracı bankalarca tahsil edilerek Merkez Bankasına aktarılır. Ayrıca, ilgili firmanın döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri, söz konusu tespit tarihinden itibaren Merkez Bankasınca ihlal tutarları ve tekerrür hususları da dikkate alınarak belirlenen süreler boyunca kabul edilmez. Bu durumda ilgili kişiler hakkında suç duyurusunda bulunulmasına Merkez Bankasınca karar verilir.

(2) Bu maddenin birinci fıkrası uyarınca hesaplanan tutarın ilgili firmaca ödenmesine kadar geçen süre boyunca, ilgili firmanın kontrol ettiği firmaların, ilgili firmayı kontrol eden firmaların ve ilgili firmayı kontrol eden gerçek ve tüzel kişilerin kontrol ettiği firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri kabul edilmez. Aracı bankalar bu kapsamdaki firmaları Merkez Bankasına bildirmekle yükümlüdür.

(3) Bu Tebliğ kapsamında aracı bankalar;

a) Şüpheli döviz dönüşüm desteği işlemlerini Merkez Bankasına bildirmek,

b) Merkez Bankasınca bu maddenin birinci fıkrası uyarınca yapılan tespit kapsamında hesaplanan tutarın bankalarına bildirilmesi halinde, bildirim tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili tutarın Merkez Bankasına aktarılması için gerekli tüm tedbirleri almak,

zorundadır. Bu fıkranın (b) bendi uyarınca aracı bankaya yapılan bildirim tarihinden itibaren bir ay içerisinde Merkez Bankasına ilgili tutarın aktarılmaması halinde, Merkez Bankası bildirime konu tutarı aracı bankanın Merkez Bankası nezdindeki hesaplarından resen tahsile yetkilidir.”

MADDE 4- Aynı Tebliğin 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5- Aynı Tebliğe 6 ncı maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

“Destek ödemesi işlemleri ile ilgili inceleme yapılması

MADDE 6/A- (1) Merkez Bankası, bu Tebliğ kapsamında firmalardan kendi belirleyeceği bilgi ve belgelerin aracı bankaya veya kendisine ibrazını talep edebilir. Talep edilen bilgi ve belgeyi Merkez Bankasına sunmayan firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri kabul edilmez ve döviz satışı yapılmış olması halinde sattıkları dövizler iade edilmez.

(2) Merkez Bankası bu maddenin birinci fıkrası kapsamında firmalarca sunulan veya diğer kaynaklardan edinilen bilgi ve belgeler üzerinden yapacağı değerlendirme sonucunda şüpheli veya gerekli gördüğü firmaları incelemeye alabilir. Bu incelemeyi aracı bankaya yaptırabileceği gibi kendisi de yapabilir. İncelemenin aracı banka tarafından yapılmış olması, aracı bankanın Merkez Bankasınca daha sonra yapılacak denetim veya incelemeler ile bu Tebliğ ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

(3) İncelemeye alınan firmalara, Merkez Bankasınca belirlenecek inceleme süresinin sonuna kadar döviz dönüşüm desteği ödenmez.

(4) İnceleme sonucunda usulsüzlük, gerçeğe aykırı beyan, amacına aykırı kullanım tespit edilmesi halinde firmanın döviz dönüşüm desteği talebi reddedilir. Döviz dönüşüm desteği talebi reddedilen firma hakkında bu Tebliğin 4/A maddesinin birinci fıkrası uygulanır. İnceleme sonucunda, sayılan hallerin tespit edilmemesi halinde incelemenin sonuçlandırıldığı tarihten itibaren firmanın döviz dönüşüm desteği talebi kabul edilir.

(5) Merkez Bankası, şüpheli gördüğü işlemlere ilişkin belirleyeceği tedbirlerin alınmasını aracı bankalardan isteyebilir.

Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar

MADDE 6/B- (1) Bu Tebliğin uygulanmasına ilişkin ayrıntılar ile diğer usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.”

MADDE 6- Aynı Tebliğin geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “31/7/2026” ibaresi “31/1/2027” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7- Aynı Tebliğe aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce firmalarca verilen döviz almama taahhütlerinin yerine getirilmemesi halinde, bu maddeyi ihdas eden Tebliğ ile yürürlükten kaldırılan hükümler uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce döviz dönüşüm desteğinden usulsüz olarak yararlanan veya Merkez Bankasına ya da bankalara gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edilen firmaların döviz dönüşüm desteği talepleri ile Merkez Bankası kaynaklı kredi başvuruları ve kullanım talepleri, Merkez Bankasınca ihlal tutarları ve tekerrür hususları da dikkate alınarak belirlenen süreler boyunca kabul edilmez.”

MADDE 8- Bu Tebliğin;

a) 6 ncı maddesi yayımı tarihinde,

b) Diğer hükümleri 1/10/2026 tarihinde,

yürürlüğe girer.

MADDE 9- Bu Tebliğ hükümlerini Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı yürütür.

Resmi Gazete İçin Tıklayınız.

Mevzuat için Tıklayınız.